

Sygn. akt II Cz 838/14

POSTANOWIENIE

Dnia 6 czerwca 2014 roku.

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Tomasz Szaj (spr.)

Sędziowie SO Marzenna Ernest

SO Violetta Osińska

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 6 czerwca 2014 roku w S.

sprawy ze skargi dłużnika W. N.

na czynności Komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w (...)J. K., polegające na odmowie wydania zaświadczenia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego w sprawie Km 1089/05 z mocy prawa

przy udziale wierzyciela Banku (...) Spółki akcyjnej w W.

na skutek zażalenia dłużnika W. N.

na postanowienie Sądu Rejonowego w Gryficach z dnia 8 października 2013 r. w sprawie o sygn. akt I Co 749/13

1. zmienia zaskarżone postanowienie w punkcie I w ten sposób, że stwierdza umorzenie postępowania egzekucyjnego w sprawie KM 1089/05 w stosunku do dłużnika W. N. z mocy prawa z dniem 21 czerwca 2006 roku w całości;

2. oddala zażalenie w pozostałym zakresie.

SSO Marzenna Ernest SSO Tomasz Szaj SSO Violetta Osińska

sygn. akt II Cz 838/14

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 8 października 2013 roku Sąd Rejonowy w Gryficach uwzględnił skargę dłużnika w przedmiocie nakazania komornikowi wydania dłużnikowi zaświadczenia o umorzeniu z mocy prawa egzekucji do nieruchomości (...)z dniem 21 czerwca 2006 roku oraz oddalił skargę w pozostałym zakresie dotyczącym egzekucji z tejże nieruchomości na wniosek wierzyciela z dnia 4 marca 2011 roku.

Uzasadniając rozstrzygnięcie w punkcie I wskazał, że egzekucja do nieruchomości umorzyła się z mocy samego prawa na podstawie art. 823 k.p.c. z uwagi na to, że wierzyciel w ciągu roku od wszczęcia egzekucji w dniu 15 czerwca 2005 roku nie złożył wniosku o dokonanie czynności.

W związku z powyższym pismem z dnia 1 marca 2011 roku (data wpływu 4 marca 2011 roku) wierzyciel ponownie wniósł o wszczęcie egzekucji z nieruchomości KW (...)oraz o dokonanie opisu i oszacowania tej nieruchomości ((...))Wobec tego dalsze czynności były prowadzone z udziałem kuratora adw. W. R.– (...), do czasu złożenia przez dłużnika w piśmie z dnia 13 maja 2013 roku wniosku o doręczenie postanowienia w sprawie I Co 1069/10 i uchylenie tego postanowienia. Postanowieniem z dnia 3 lipca 2013 roku Sąd uchylił postanowienie o ustanowieniu kuratora.

Sąd Rejonowy wskazał, że Komornik prowadzi egzekucję do nieruchomości zgodnie z wnioskiem wierzyciela, w oparciu o tytuł wykonawczy – Bankowy Tytuł Egzekucyjny nr (...)–2 zaopatrzonej w klauzulę wykonalności nadaną przez Sąd Rejonowy w Goleniowie postanowieniem z dnia 4 kwietnia 2005 roku, I Co 914/03. Wskazał, że datą złożenia wniosku jest data złożenia go komornikowi lub w placówce pocztowej operatora publicznego. Natomiast zgodnie z art. 925 § 2 k.p.c. data ta stanowi początek terminu, od którego mogą nastąpić skutki zajęcia dla osób dowiadujących się o złożeniu wniosku. Doręczenie dłużnikowi zawiadomienia o wszczęciu egzekucji i wezwania do zapłaty długu może być dokonane w każdy sposób określony w art. 131 – 139 k.p.c. Nadto do rąk ustanowionego kuratora. Zgodnie z art. 930 § 1 k.p.c. rozporządzenie nieruchomością po jej zajęciu nie ma wpływu na dalsze postępowanie. Nabywca może uczestniczyć w postępowaniu w charakterze dłużnika. Czynności egzekucyjne są ważne tak w stosunku do dłużnika jak i w stosunku do nabywcy. W ocenie Sądu Rejonowego rozporządzenie nieruchomością na podstawie umowy z dnia 1 marca 2013 roku na rzecz G. N., J. A. N. i S. M. N. wobec dokonanych zajęć nieruchomości w sprawie KM 1089/05 oraz w sprawie KMS 149/06 w dniu 23 kwietnia 2007 roku i w sprawie KM 964/10 w dniu 14 lipca 2010 roku pozostaje bez wpływu na dalsze postępowanie egzekucyjne z nieruchomości.

Sąd Rejonowy wskazał również, że zgodnie z obowiązującym od 1 lipca 2009 roku przepisem art. 1110⁴ k.p.c. jeżeli egzekucja ma być wszczęta w Polsce lub jest prowadzona w Polsce sprawa należy do wyłącznej jurysdykcji krajowej. Z treści księgi wieczystej wynika, że dłużnik wskazywał adres do doręczeń w Polsce na adres S. T. w P., plac (...), gdzie dokonywano doręczeń. Nie można jednak odnieść tego skutku bezpośrednio do postępowania w sprawie KM 1089/05, a zatem Sąd Rejonowy uznał, że ustanowienie kuratora dla nieobecnego z miejsca pobytu dłużnika było uzasadnione i skuteczne dla dalszej egzekucji z nieruchomości w kontekście odmowy przyjmowania kierowanej korespondencji na wskazany przez dłużnika adres, a w dalszej kolejności na brak wskazania pełnomocnika do doręczeń w kraju.

Na powyższe postanowienie zażalenie złożył dłużnik w całości, podnosząc, że domagał się stwierdzenia umorzenia całego postępowania egzekucyjnego w czerwcu 2006 roku, nie zaś tylko z nieruchomości oraz w zakresie oddalenia skargi. Wniósł o stwierdzenie umorzenia się z mocy prawa na podstawie art. 823 k.p.c. całego postępowania egzekucyjnego dwukrotnie: w czerwcu 2006 roku oraz w marcu 2012 roku.

Podniósł, że pismo komornika z dnia 6 stycznia 2009 roku nie zostało wysłane na prawidłowy adres, gdyż zabrakło oznaczenia (...). Natomiast nawet gdyby doszło do doręczenia mu jakiegokolwiek przesyłki nie zostałby spełniony wymóg formalny doręczenia pisma w postępowaniu cywilnym w trybie przepisów o obrocie prawnym z zagranicą, które dopuszczają doręczenie pisma wyłącznie przez polskie przedstawicielstwo dyplomatyczne lub urząd konsularny albo sąd lub inny organ państwa obcego. Ustanowienie kuratora wobec znajomości zagranicznego adresu dłużnika było niedopuszczalne.

Nadto w okresie od czerwca 2006 roku do 1 marca 2011 roku nie toczyło się wobec niego żadne postępowanie egzekucyjne. Bez znaczenia pozostają zatem dokonywane w tym czasie doręczenia. Dopiero z dniem 1 lipca 2009 roku nastąpiła zmiana art. 1133 k.p.c. dopuszczająca doręczenia za granicą pocztą listem poleconym, ale tylko, jeżeli taki sposób dopuszcza prawo państwa, w którym ma nastąpić doręczenie. Nadto przepis ten stosuje się do postępowań wszczętych po dniu 1 lipca 2009 roku. Poza tym prawo (...) nie dopuszcza doręczenia przesyłek sądowych pocztą, a stosuje sądową służbę doręczeniową. Nie było zatem dopuszczalne doręczanie skarżącemu, ani jego tajskiemu pełnomocnikowi ani K. C. pisma w postępowaniu egzekucyjnym pocztą listem poleconym. Komornik też nie był władny do wysyłania pisma, gdyż to Sądy są organami powołanymi do składania wniosków o pomoc prawną za granicą.

Fakt prowadzenia postępowania egzekucyjnego wobec dłużników solidarnych R. i H. B. nie miał wpływu na umorzenie postępowania egzekucyjnego wobec skarżącego. Skoro zatem postępowanie wobec skarżącego było skierowane wyłącznie do nieruchomości, tym samym umorzono się w całości.

Ponownie wszczęte postępowanie egzekucyjne umorzyło się w ocenie skarżącego w dniu 9 marca 2012 roku, gdyż wierzyciel w ciągu roku nie dokonał czynności potrzebnej do dalszego toku postępowania. W ocenie skarżącego wniosek o wszczęcie egzekucji, jeżeli jest pierwszym pismem w sprawie winien zawierać wskazanie miejsca zamieszkania lub siedziby dłużnika. Wniosek wierzyciela z dnia 1 marca 2011 roku zawiera wskazanie, że dłużnik

mieszka w W., co nie polega na prawdzie. Pismo komornika wysłane pod ten adres powróciło z adnotacją „adresat nieznan”. W ocenie skarżącego od daty jego wysłania (8 marca 2011 roku) należy liczyć termin roczny z art. 823 k.p.c.

W ocenie skarżącego nieprawidłowe ustanowienie kuratora skutkuje nieważnością postępowania.

Pismem z dnia 12 grudnia 2013 roku dłużnik uzupełnił i rozwinął zarzuty zażalenia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie okazało się częściowo uzasadnione.

Stosownie do art. 823 k.p.c. postępowanie egzekucyjne umarza się z mocy samego prawa jeżeli wierzyciel w ciągu roku nie dokonał czynności potrzebnej do dalszego prowadzenia postępowania lub nie zażądał podjęcia zawieszonych postępowania.

Kluczową kwestią w niniejszej sprawie dla rozstrzygnięcia zażalenia odnośnie rozstrzygnięcia co do punktu I postanowienia Sądu Rejonowego jest treść wniosku egzekucyjnego z dnia 21 kwietnia 2005 roku. Wniosek ten został zatytułowany „Wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego z nieruchomości”. We wniosku tym wierzyciel wskazał, że domaga się wyegzekwowania szczegółowo opisanego świadczenia poprzez wszczęcie egzekucji z dwóch wskazanych nieruchomości (należącej do W. N. oraz należącej do R. B.). Istotnym jest, że we wniosku tym wierzyciel nie wskazał, że domaga się przeprowadzenia egzekucji np. do całego majątku dłużnika lub też do innych składników tegoż majątku (opisanych np. rodzajowo). W konsekwencji komornik wszczynając postępowanie co do nieruchomości, wykonał w całości wniosek wierzyciela. Wniosek ten spełniał wymogi określone w art. 797 § 1 k.p.c., zaś komornik był tym wnioskiem związany. W sprawie niewątpliwie jest, że egzekucja wobec nieruchomości umorzyła się z mocy prawa, co stwierdził Sąd. Skoro zatem nie toczyła się wobec dłużnika W. N. egzekucja przy zastosowaniu innego sposobu, ani takowego wniosku nie zgłosił wierzyciel, niewątpliwym jest, że egzekucja wobec W. N. umorzyła się z mocy prawa z dniem 21 czerwca 2006 roku (z upływem roku od daty doręczenia wierzycielowi zawiadomienia o wszczęciu egzekucji z nieruchomości), gdyż do tej daty wierzyciel winien złożyć wniosek o przeprowadzenie opisu i oszacowania nieruchomości, czego nie uczynił. Z tych względów należało zmienić zaskarżone postanowienie w punkcie I i stwierdzić umorzenie z mocy prawa całości postępowania egzekucyjnego wobec W. N..

Bezzasadny okazał się natomiast pogląd dłużnika co do powtórnego umorzenia postępowania egzekucyjnego w marcu 2012 roku. Wskazać należy, że pismem z dnia 1 marca 2011 roku (k – 67 tom III akt KM 1089/05) wierzyciel powtórnie wniósł o wszczęcie postępowania egzekucyjnego z nieruchomości dłużnika – KW nr (...) oraz o dokonanie opisu i oszacowania nieruchomości. Na podstawie powyższego wniosku komornik w dniu 8 marca 2011 roku dokonał zajęcia nieruchomości. Ewentualna wadliwość doręczenia zawiadomienia o wszczęciu egzekucji z nieruchomości dłużnikowi może rzutować na tok postępowania egzekucyjnego z nieruchomości, niemniej jednak nie eliminuje skutku w postaci zajęcia nieruchomości. Jak wynika z art. 925 § 2 k.p.c. skutek ten powstaje bowiem niezależnie od właściwego doręczenia przesyłek uczestnikom egzekucji. W konsekwencji doszło do zajęcia nieruchomości, zaś wierzyciel złożył wniosek o przeprowadzenie opisu i oszacowania nieruchomości. W tym aspekcie nie sposób mówić o nieważności postępowania. Kwestia prawidłowości toku czynności dokonanych po zajęciu nieruchomości została poddana ocenie Sądu Okręgowego w postanowieniu z dnia 30 maja 2014 roku, sygn. akt II Cz 563/14, którym to Sąd Okręgowy uchylił pkt 2 postanowienia Sądu Rejonowego w Gryficach z dnia 21 listopada 2013 roku, nakazując dokonanie oceny podstaw ustanowienia kuratora dla dłużnika w trybie art. 802 k.p.c. oraz dokonanie oceny czy należało przechodzić do kolejnego etapu postępowania – tj. opisu i oszacowania nieruchomości, a następnie wyznaczenia terminu licytacji.

Skarżący w swym zażaleniu nie wskazał wprost jaką czynność wierzyciel winien był podjąć dla dalszego toku postępowania, której brak skutkować by miał umorzeniem postępowania egzekucyjnego z mocy prawa w marcu 2012 roku. Z treści zażalenia wywnioskować należy, że pogląd swój dłużnik wywodzi z faktu, że wierzyciel znał jego prawidłowy adres w (...) niemniej jednak nie wskazał go komornikowi. W ocenie skarżącego podanie prawidłowego adresu dłużnika było tym samym niezbędne do prawidłowego toku egzekucji i brak wskazania takiego adresu na przestrzeni roku skutkować winien stwierdzeniem umorzenia egzekucji. Z poglądem tym nie sposób się zgodzić,

albowiem wierzyciel wskazał adres dłużnika w W.(przesyłka została zwrócona z adnotacją „adresat nieznan”) zaś komornik nie wzywał wierzyciela do wskazania innego adresu dłużnika. Nie zaszły tym samym podstawy do stwierdzenia umorzenia postępowania z mocy prawa na podstawie art. 823 k.p.c. Dla rozstrzygnięcia powyższej kwestii zbędna jest ocena prawidłowości ustanowienia kuratora dla dłużnika. Kwestia ta pozostaje poddana ocenie Sądu Rejonowego w Gryficach w sprawie I Co 940/13, na skutek postanowienia Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 30 maja 2014 roku, II Cz 563/14. Skoro zatem w powyższym postanowieniu Sąd Okręgowy nakazał dokonanie kontroli toku postępowania egzekucyjnego na podstawie art. 759 § 2 k.p.c., zawierając szczegółowo wytyczne co do dalszego toku postępowania, bezprzedmiotowe jest wydawanie na tej podstawie poleceń w tym postępowaniu.

Z tych względów na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. zażalenie w pozostałym zakresie należało oddalić.

(...)

(...)

1) (...)

2) (...)

- (...)

(...)

3) (...)

4) (...)

5) (...)

(...)